

Abonnement pour un an

350 Piastres

Edition spéciale. 500 ptrs.

Adresse :

« Idjtihad » Constantinople

Téléph. St. 865

XXIII ème ANNÉE

15 Juillet 1928 No. 256

اجتهاد

علمی، ادبی، اقتصادی، صناعی، صحی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [24 نسخہ]

تور کیا ایچون 2 بچق، خار ج ایچون
3 بچق، اعلا کاغذ لیبی 5 لیرادر.

ادارہ خانہ سی :

جفال اوغلندہ « اجتہاد ٹوی »

تلفون : استانبول 865

یکرمی اوچنچی سنہ

نومرو 256 - 15 تموز 1928

هر نوع مشروباتی دعوتیلره تقدیم ایدرلر . چالغیلر چالینیر ، شرفیلر سوله نیر . شیخ (ابن الفارح) :
— اوتته کی دنیاده مغنیلک ایدوب جنته کیرمکه موفق اولان نه قدر مغنی ومغنیه وارایسه بورایه چاغیر یکن ، دیر . آرالرنده غریض ، معبد ، ابن سریج ، ابراهیم موصلی و اوغلی اسحاق بولوندینی حالده پک چوق مغنی ومغنیله قوشوب کلیرلر .

[دوام ایدیله جک]

زکی مغاضر

اولان اوغلانلر دعوتیلیری احضار ایتک ایچون طاغیلرلر . جنتده نه قدر اسلامی ویا مخضرم شاعر ، نه قدر عالم ، نه قدر ادیب وار ایسه اولنری طوبایوب کتیریرلر . بونلردن بیوک بر خلق اجتماع ایدر . آلتوندن سفره لر قورولور . سفره لره کوشدن دستیلر ، قدح لر قونولور . دعوتیلیر سفره لره اطرافنده اوطورورلر . یمنکر طاباقلر ایچنده مدعولره کوتورولور . بیوک بر لذت و اشتها یاله یمنک یرلر .

ا کلنجه وموسیقی مجلسی

یمنک ختام بولونجه ایچکی وموسیقی مجلسی باشلار . ساقیلر

« مشعله » مجموعه سی حقنده

تورلو ایچندن چیقامادم ! آقشامک آیاقلانوب خلیجه ناصل کلدیکنه باقیک :

بر آغاچ کولکه سنده چالارکن چفته ناعرا
کلیور آغیر آغیر ، آقشام ، کاغذخانه دن ،
بورغون بر وجود کبی اوزانوب ماونالره .

داها آشاغیده :

بلکن دیرکارینک اوچنده ، کونش نهدن ؟
بکزه یور اونجی نك حاج اوستنده آته ؟

کلیور ، آغیر آغیر آقشام کاغذخانه دن .

ایلك ایکی مصراعله اوچونجی مصرع آراسنده هیچ بر مناسبت ، هیچ بر منطقی انسجام یوقدر . بوراده ناظمک همه وزن قارشیسینده کی عجزی ده میدانده در . برنجی مصرعک قافیه سی اولان « نهدن » کله سنک ایکنجی مصرعک باشنه کله سی ایجاب ایدر . هایدی ، بو شکل بیجمنزلکنندن واز کچدک دیهلم : فقط اوناصل خیالدر ، شاشیردم قالدیم . « بی » دن مقصد حضرت عیسا در . تورک جمعیتک عتقنه سنده چارمیخه کریمان حضرت عیسی دکل ، دیگر بر شخصدر . بویازیدن بلکه بر فرانسه شاعری ، فرانسه اجتماعی محیطی لذت آلابیلیر . صوک مصرع ایسه شاه اثر :

آقشای بویه طاشیر خلیجک ماونالری ...
بز ، ماونالریک یوک طاشدیغنی ظن ایدر دک . مکر ، « آقشای » ده
ایچنه آلیرمش .

ایکنجی نظم ، ضیا عثمان بکک : بویون آی . « ثروت فنون » ده آمید ویرن یازیلرینی کوردیکمز بو کتنج ، نه دنسه عزیزلک یاقق آرزوسیه کوتواثرلرینی نشرایتدیرمکه باشلادی .
باشدن آشاغی به قادار آهنگسز وتأثیر آلتنده قالمش :

شمدی بوش سواقلرده اولویان کوپکر وار

مصرعی بم ثروت فنونده چیقان « آچاق » شعرینی خاطرلاتیور .
هله :

بر سورو ادعالی کورولتو ویا طبردیلدن صو کرا ، یدی کنجک چیقاردینی « مشعله » مجموعه سنی کوردیکمز زمان ایچنده آجی بر حزن دودیم . بو ، وارتق ادعالرینک ساخته اداسی آلتنده معناسز بر یوقلغک بولوندیغی کورمکدن دوغان بر حسدی ...

بو نتیجه دن تورک وطنک چوجوغی اولاق حیثیتله دودیم اضطر ایدرکه بی بو سطرلری یازمغه مجبور ایتشدیر ! آبی و کوزل دییه آمید باغلا دیم ، صنعت یولنده کی صوسز لغزی کیده ره جک بر پیکار دییه بکله دیکم « مشعله » نك قریق بر یالاقدن باشقا بر شی اولمادیغنی آ کلا دیم زمان ایچنده کی حدود سز صنعت احتراصنک آغیرلنی آلتنده نه زلدم ! اولکون و ترقیز ادبیاتمه کتیردکلرندن بحث ایتدکلری یکیکلک ، توزلواک و کوزلهک نروده دییه هابقیردم ! یا بزم کوزلریز کور ، قولالریز صاغیر ! ویاخودده بو آفندیلر ، نه اولدقلرینک ، نه یاپدقلرینک فرقنده دهلر !

« مشعله نك » یازیلرینی برابرجه اوقویالم وحکم ویرم : ایلك یازی ، احمد هاشم بکک مشعله جیلردن بحث ایدن مصاحبه سیدر . استاد ، ذکاسنک کنیش و کولکه لی چنبری ایچنده یدی کنجی اوقادار دوندورمش و بونلره اوقادار طاقلاق آتدیرمشدر ، که حیرت لر ایچنده قالدیم ! اوسطرلر ، بوسیال ذکاک تقدیر عیدر ، یوقسا کیزلی استهزاسیمیدر فرق ایدمه دم !

ایکنجی مقاله یاشار نابی بککدر : آلبه رسامه ن حقنده فرانسه زجه ادبی معلومات کتا بلرندن آلمش بر خلاصه ! بو طرز زده کی یازیلر حقنده ویریه جک قیمت بولمادیغمن کچورم . رسام نامق اسماعیل بکله یاپلان ملاقاته کلنجه ، قیمتلی رسامزک فیکرلرینی احتوا ایتدیکی ایچون علاقه ایله اوقودق ! مجموعه ده بر سورو نظم وار : یکوننه باقیجه ، انسانک ماشالاه بونه بولق دییه جکی کلیور . ایشه ، اک باشنده جودت قدرت بکک خلیجک ماونالری اسملی نظمی .. فقط بن ، بر

کجه قارا کلغنده بوغوق بر صدا دویدم .
طاشلره اوزانمیدی صیسقا ، اویوز بر کوپک ...
مصراعریخی ...

قالدیریم طاشلرینه اوزانیر بر دربدر ،
مصراع ایسه « فکرلر » ده منتشر « هذیانندن حقیقته » عنوانی
شعرمدن ملهم :

آلتمده طالعیک قارادامقاسی : سفیل ؛
واراغمی بعض بر خیاله باغلاپورم .
بیلیورم ، یاریم دوندن آیدین دکل ،
قالدیریم طاشلرنده بختمه آغلاپورم !
بکزه‌یش میدانده !

اوچونجی نظم ، صبری اسعد بکک : مصلوب .
فقط بر تورلو ذوقته وارامادم . ایشته ، بر ایکی مثال :
ایسلی بر چیرا کی پارلاپور داملرده آی .
بالجار صیرا ، صیرا کنیش میدانه قادار
.....

« ایشیقلمی سوندورک ! » دییه سسله‌ندی کی
بر چانی آراسنده یانان بر مومه دوغرو ..
.....

قوله‌دن آسنهر کی یاییلیرکن صوک بورو ،
.....

عجبا ، کیملر اونی بوراده اونوتمشلر ،
لوش دیوارلرده برر کدی کوزی یانیپور .
.....

دردنجی نظم نجیب فاضل بکک : صاییلامه . اوکاده ،
بوکونلرده غالباجوق یازمقدن متولد بر توحافلق عارض اولدی !
دونوپور اطرافنده بر سورو قانیور جوجه
مصراع ، بم « ملی مجموعه » ده طبع ایدیلن « صوتیارلر »
شعرمدن کی :
اطرافی قوشاندی بر چوق بدالاینه !

و
قارشیمده دونه‌یکیز ، باکا بر یول آچیکیز !
مصراعریخی خاطرلایپوری ؟

نولور ، نولور بر قادین آلری اووجده ،
مصراعنده کی « نولور » شکلی تورکجه‌ده قولانیلاماز و بوکله
اوچ هجه اعتبار اولونور . کنج نسلک اُک کوتلی استعدادینی
وزنک قامچیسلی آلتنده اسیر کورمک ایسته‌مزدک !
بشنجی نظم ، یاشار نانی بکک : آتشیچینک شرفیسی . بر
آتشیجی آفریقا چوللرینک قیزغین قوملرندن داهای شدتله یانان
اوجانگن قارشیمنده ، آلندن بورام ، برام ترلر آقارکن ،
بیلیم دوشونور ؟

قارشیمده قایمازکن اوجاق دینن بو یارا ،
قارلی داغلر کچرده صیرا صیرا توکدن
اوزانایدیم ، دیرم ، آه او بم بیاض قارلره ...

بو ، توالکون و بسیط بر دوینودر . آنجاق سالونلرده عمرینی
سوروکله‌ین بر آدامک ساخته وصنی براداله آغزندن چیقان
بر دوینو ... حالبوکه ، بریده آتشیچینک ، انسانلغک بو
مضطرب پارچاسنک قافاسی وروچی هیبتلی بر احتلاج‌ایچنده‌در .
اوجانگن نچه‌سندن قورتولانی دوشونور ، فقط معظم بر هائله
شکافی آلابیله‌جک قادار نه‌نه‌رژیل بر تفکر ایله ! و ، کندیسلی
ایچینده هیچ بر زمان « ایلک دربدری » دیمز ! بزم ایسه
بو سوزی صرف ایتکه اصلا حقمن یوقدر ! عزیز کنج بو
موضوعلری بیراق ! باقی ، کونش باطارکن وداع‌ایدن سوکیلیلر
وار : اونلره آقروستیش یاز !

آلتنجی نظم ، وصفی ماهر بکک : طاشچی ! بو ، دیکرلرینه
نسبتله آز ، چوق اوقونابیله‌جک بر یازیدر . ایچنده کوزله
مصراعلر وار . ایشته بر قاچ دانه‌سی :
وور ! دیزکده غرایت داغیسین پارچا ، پارچا .
.....

حر دهن وارلفکک نه‌فرق وار آسیردن ؟

سورونوپور یاپدیغک یول اوستنده ییللرجه .

یدنجی نظم ، یوسف ضیا بکک : اوم . بز ، کندیلرینی
« آق بابا » یی چیقاردقن صوکر ادبیاته ، شعره وداع
ایتدیار ظن ایدیوردق . هجه‌نک پوروزسز لسانلی شاعری صوک
یازیبیله ، بزه ، عادتا کوکدن مائده ایندیرمش اولدی ! فقط ،
بو قادار زحمته قارشیلق ، نه اولور بر آز کوز آلیجی برشی ؟
اولسایدی .. نظم‌لرینک صرف ونحو خطاسندن سالم اولاسندن
باشقا بر مزیتی یوقدر .

سکزنجی نظم ، ینه جودت قدرت بکک : قارتالاک تولومی !
صوک زمانلرده صوتیارلیق و آفیشلامق مودا اولدی . شومصراعلره
بایفیک :

هایدی آفیشلاییکیز ، آفیشلاییکیز آمان !..

آلیکیز بر قاهقاها آتدی فغان یرینه !

بویله آفیشلارسکیز ، بنی تولدیکم زمان ..

بویله کوه‌زه‌لک‌لرک شعر وصنعت نامنه یاپیلماسی انساننی
تیسکیندیر یور !

قارتال بو افقلری آشمقیمی ایسته‌مش نه ؟

مصراعنده کی « نه » کله‌سی اوقویانک باشنه چکیجه وورولش
کیبی بر تأثیر یاپیور . بونی یازانده فرق ایشمدر ، اما « ینه » یه
قافیه لازم !

کیتدکجه یوکسیلور ، آقشام ، بر دیوار کی ؟

افقدن ، قیپ قیرمیزی بر طوغلا دوشدی یننه ..

نه‌عجائب تمسسلر ! یکیکلک ، غالباً ، صاچه صاپان لافلردن
عبارت صانیلور ! یاخود بو سوزلرده بره کیزی سه‌مبول
واردنه بز فرقنده دکاز !

بوزوق جمله‌ی آرایورسکیز ، ایشته :

حالفا حالفا اضطراب حس ایتدی کنیش ودار

ایسه دیگر مجموعه لوده چیقان آرقاداشلری کیبی یکی و کوزله -
کنج نائرك یازیلری بزده یارینک ادبیاتی ایچین چوق شیئر وعد
ایتمکده در. کنعان خلوصینک حکایه لرنده خوش و چاپقین بر
تخکیه طرزی وار، که او قورکن انسانک بوتون دقتی جله لرك
پشی سیرا قوشدور مقده در. «دکیزک آلدینی آدام» سرلوحه سندن
صوکه جله سنه قادر جاذب ۰۰۰ اویله، که هیچ بر پارچاسنی
آی واوریشنال دیه آیرد ایدمه دم! کل حالنده بر مکملیت
وجوده کتیرمک آز شیمیدر ؟

دیه بیلیم که «مشعله» ده او قونابیله چک یکانه اثر بودر.
ایشته، «پالاورا ادبیاتنه» قارشى دویولان حسرتک افاده سی
اولدینی سویلنن، خالص بر صنعت مجموعه سی دیه اعلان ایدیلن،
صحیفه لرنده ادبیاتک عقلالفلرنن، موسیقینک دیدی قودیلرنن،
رسمک ادعالرنن زیاده محصولاری بولونا جفندن بحث ایدیلن
«مشعله» نک مندرجاتی ۰۰۰

استانبول : 1928

صبح عزت

وزن وقافیه ایچین ایکیه بولونمش جله می آراورسکن، ایشته:
بر قلعه دیوارندن دوشهرک، بویله، هانکی
قهرمان بر داملاقان بیراقاز دامارنده ؟
.....

دیم دیک اولان توپلری دیکن دیکندی، صانکه
صابلاشمش وجودینه قارا صابلی ییچاقلر !
صوک نظم ینه صبری اسعد بکک : رسملر و بیلولر .
بونى اوقونجه، غیر اختیاری، نه بو قیافنده عائله ی
کوریم ونه ده بو اوداده او طور مق باکا نصب اولسون،
دیدم . باقسه کزآ : مشعله جی کنجک بونوک باباسنه ژاپون
کیجیسی تاختا کیتاره سیله شرق سویله یور ! بر کوشه ده
اشقودره یادکاری داغ کیبی غوجوغیله آلی مارتینلی داییمسی
دوریور ! یاننده ایسه اوزون صاچلی برچینلی آفیون چکمه کله
مشغول ! کل آغا جندن پایلان قوغو کی بر کئی ایسه بونوک
آنه سنی طاشیور ! عمجه زاده سی ده چرکس قیافتیله و ندیکده
غوندولارله دولاشمده ! کندیسنک ده یاقه سنه قیپ قرمزی بر
شیطان یایشمش :

کنعان خلوصی بکک «مشعله» ده انتشار ایدن حکایه سی

ورم - ساناتوریوم

متحده آمریقا ده یساقلرک مجموعی اوتوز بیکه بالغ
اولان 100 ساناتوریوم واردر. 500 دیسپانسر موجوددر.
هراون بیک نفوسه نسبتله ورم و فیاتی «بلچیقاده» 14
«آلمانیا ده» 15 «انگلتره ده» 19 اولدینی حاله. 1334
سنه سنده بزده بورقم 27 یه بالغ اولمشدی؛ بزم ایستایستیکلر -
مزک پک آز مکمل اولدیفنه نظراً ورم و فیاتنک یوزده
نسبتی بوعددک فوقده اولماق محققدر. مکمل غذا آلمق،
صفوغه قارشى تحفظ ایدمه یلمک کونشی، صاف هوا سی
بول، صحی شهرلرده، اولرده یشامق خلق ایچون کوچ
اولدجه، ورم تداو یخانه سی یامقله ورمک اوکنه کچله میه.
جکنى بیلیرزه فقط بر متورم، بر محله ده آتش آلان بر
اوکیدرکه یانغینی باصدیرمقله ناصل بر جوق اولرآ تشدن
قورتیلایورسه بر متورمی بر تداو یخانه یه آلمق سایه سنده
اونک حیاتی قورتارماق امکانی حاصل اولدقدن بشقه
کندیسیله برابر دوشوب قالقان، برابر یلمک یهن،
کیمسه لره بو اولوم یانغیننک سراتی ده منع ایدلمش
اولور. ایکی سنه ایچنده اوچ اولادینی متورماً مزاره

ورم تخریباتی چوغالیور؛ بویالکیز تورکیایه مسلط
بردرد دکلدر. دنیانک هر طرفنده ورم عرق بشرک بیوک
مهم و قیمتلی بر قسمی قیریور. ورم دیواندام و اژدر
خسار تخریباتنه هر طرفنده دوام ایدیور. فقط بورلرده
ورمک قارشینه، مهیب و مستحکم سدلر، مانعه لرده چیمقور.
اشاعیده کی رقلر بوجهتی بلیغ بر صورتده روشن قیلمایه
کافیدر .

بتون دنیاده و فیاتک یوزده اون برالی اون بشی
آق جکر ورمندندر. ورمک درجه تخریباتی حقدده
بر فکر ویرمک ایچون شومدهش وثیقه احصائییه عرض
ایده رم. اون طقوزنجی عصرده فرانسه نک یاپدینی بتون
محاربه لرده کی ضایعاتی «2» میلیوندر. عتی عصر ظرفنده
ورمدن وفات ایدن فرانسرلرک عددی «20» میلیوندر .
اوروپاده، آمریقا ده ورمه قارشى عظیم جدالر
تأسیس ایدلمشدر. مثلاً آلمانیا ده 159 ساناتوریوم 1500
دیسپانسر، 59 ورملی چوجلره مخصوص مؤسسه، 121
ورملیله مخصوص اورمان استراحتخانه سی واردر.